

F. t. l. vedr. udvidelse med Bulgarien og Rumænien

rien har 10 og Rumænien 14 i perioden fra tiltrædelsen til 31. oktober 2009 ved afgørelser i Det Europæiske Råd samt afgørelser i Rådet, der kræver kvalificeret flertal.

Endelig nødvendiggør tiltrædelsen også ændringer i bestemmelser vedrørende nedsættelse af institutioner og organer

4.4. Beskyttelsesklausuler og undtagelser

I forbindelse med udvidelsen etableres to typer beskyttelsesklausuler, dels en generel økonomisk beskyttelsesklausul, der ligeledes har fundet anvendelse i forbindelse med tidligere udvidelser, dels to specifikke beskyttelsesklausuler.

Den generelle, økonomiske beskyttelsesklausul vil kunne anvendes i tilfælde af alvorlige problemer i en økonomisk sektor eller en alvorlig forværring af den økonomiske situation i et bestemt område og vil kunne påberåbes af både nuværende og kommende medlemsstater. Såfremt beskyttelsesklausulen påberåbes, vil det være op til Kommissionen at foreslå relevante beskyttelsesforanstaltninger. Det anføres udtrykkeligt, at grænsekontrol ikke kan anvendes som beskyttelsesforanstaltning.

De specifikke beskyttelsesklausuler er rettet mod det indre marked samt retlige og indre anliggender og tager udgangspunkt i de forpligtelser, som Bulgarien og Rumænien har påtaget sig som led i tiltrædelsesforhandlingerne. Beskyttelsesklausulerne vil kunne påberåbes af de nuværende medlemslande eller af Kommissionen, såfremt Bulgarien og Rumænien ikke efterlever de forpligtelser, de har påtaget sig under forhandlingerne, med brud på *acquis*'et – eller risiko herfor – til følge.

I denne forbindelse bliver det anført, at hvis det på grundlag af Kommissionens løbende overvågning af Bulgariens og Rumæniens forpligtelser i forbindelse med udvidelsen står klart, at Bulgarien eller Rumænien er i alvorlig fare for ikke at kunne gennemføre gældende fællesskabsret og kravene til medlemskab på tiltrædelsesdatoen, så kan Rådet efter henstilling fra Kommissionen udskyde optagelsen ét år til 1. januar 2008. Der er desuden nogle yderligere krav til Rumænien.

Foruden ovennævnte beskyttelsesklausuler findes en række specifikke beskyttelsesklausuler i EU-retten, f.eks. til at forhindre salg af usikre fødevarer, og andre procedurer, f.eks. om overtrædelser af EU's regler i konkurrenceanliggender, som også vil kunne anvendes til at afhjælpe mangler i Bulgarien og Rumænien. Disse får gyldighed for Bulgarien og Rumænien fra og med tiltrædelsen. Mangler kan udløse konkrete

sanktioner, f.eks. at Kommissionen ikke vil frigive midler fra EU-budgettet, hvis en ny medlemsstat ikke byder på de nødvendige garantier for forsvarlig anvendelse af EU-midlerne.

Kommissionen vurderede i sin monitoreringsrapport af 26. september 2006, at både Bulgarien og Rumænien var tilstrækkeligt parate til medlemskab pr. 1. januar 2007. I forhold til de specifikke problemfelter, som fortsat vakte bekymring, lagde Kommissionen op til, at der på EU's side skulle bringes passende mekanismer i anvendelse. Mekanismer på retsområdet vil skulle vedtages af Kommissionen efter høring af medlemslandene og træde i kraft 1. januar 2007. Der vil være tale om skærpet overvågning med krav om, at Bulgarien og Rumænien regelmæssigt aflægger rapport om deres fremskridt i forhold til konkrete målsætninger inden for bl.a. retsvæsenets upartiskhed og effektivitet, bekæmpelse af korruption og organiseret kriminalitet. Såfremt den løbende overvågning viser behov herfor, vil det kunne komme på tale at aktivere de specifikke beskyttelsesklausuler. Eventuel beslutning om anvendelse af mekanismen vedr. landbrug vil skulle tages i løbet af 2007, inden landbrugsmidlerne for året udbetales. På fødevarerikkerhedsområdet rejste Kommissionen muligheden for at iværksætte foranstaltninger både baseret på EU-retten i almindelighed og tiltrædelsestraktaten. For så vidt angår problemer med luftfartssikkerheden i Bulgarien, nævnte Kommissionen at ville overveje at træffe foranstaltninger baseret på EU-retten.

Bulgarien og Rumænien deltager i ØMU'en, men deltager ikke i ØMU'ens tredje fase fra tiltrædelsen. Det betyder, at de nye medlemsstater ikke deltager i eurosamarbejdet, det vil sige den fælles valuta, euroen, Den Europæiske Centralbank og den fælles penge- og valutakurspolitik. De nye medlemsstater vil kunne søge optagelse i eurosamarbejdet, når de opfylder adgangskravene, herunder de økonomiske konvergenskriterier og kravet om fastkurspolitik inden for rammerne af valutakurssamarbejdet ERMII. De nye medlemsstater deltager stort set fuldt i EU's finanspolitiske samarbejde. De nye medlemsstater er således omfattet af Nice-traktatens artikel 104 om proceduren vedr. uforholdsmæssigt store underskud, undtagen artikel 104 stk.9 og stk.11 om henholdsvis pålæg og sanktioner, ligesom landene ikke har stemmeret i forbindelse med anvendelsen af disse bestemmelser, jf. Nice-traktatens artikel 122. De nye medlemsstater deltager i det Europæiske System af Centralbanker (ESCB), men kun i det Generelle Råd, ikke i Styrelsesrådet, i den Europæiske Centralbank. Dette svarer